

ΡΕΪΜΟΝΤ ΚΑΡΒΕΡ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ - ΕΠΙΜΕΤΡΟ: ΓΙΑΝΝΗΣ ΤΖΩΡΤΖΗΣ

ΚΑΘΕΔΡΙΚΟΣ ΝΑΟΣ

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΤΟΥ RAYMOND CARVER.....	7
Φτερά	15
Το σπίτι του Σεφ	41
Συντήρηση	48
Το κουπέ	60
Μια μικρή παρηγοριά	72
Βιταμίνες	104
Με προσοχή	124
Από πού τηλεφωνώ	139
Το τρένο	159
Πυρετός	169
Το χαλινάρι	199
Καθεδρικός ναός.....	223
ΕΠΙΜΕΤΡΟ: Raymond Carver: Η τέχνη της επιβίωσης	243

Φτερά

Ένας φίλος απ' τη δουλειά, ο Μπαντ, κάλεσε τη Φραν κι εμένα σε δείπνο. Δεν γνώριζα τη γυναίκα του, ούτε κι εκείνος τη Φραν. Κι έτσι ήμασταν πάτσι. Όμως ο Μπαντ κι εγώ ήμασταν φίλοι. Κι ήξερα πως υπήρχε και μωρό παιδί στο σπίτι του Μπαντ. Το μωρό αυτό θα πρέπει να ήταν οχτώ μηνών όταν ο Μπαντ μας κάλεσε σε δείπνο. Πώς πέρασαν αυτοί οι οχτώ μήνες; Διάολε, πώς πέρασε έτσι ο καιρός από τότε; Θυμάμαι τη μέρα που ο Μπαντ ήρθε στη δουλειά μ' ένα κουτί πούρα. Μας τα κέρασε στην τραπεζαρία. Τα είχε αγοράσει από ψιλικατζίδικο. Ήταν Ντατς Μάστερς. Κάθε πούρο όμως είχε πάνω ένα κόκκινο αυτοκόλλητο και μια κορδέλα που έγραφε: ΕΙΝΑΙ ΑΓΟΡΙ! Εγώ δεν κάπνιζα πούρα, αλλά πήρα ένα. «Πάρε δύο» είπε ο Μπαντ. Κούνησε το κουτί. «Ούτε εμένα μ' αρέσουν τα πούρα. Δική της ιδέα ήταν». Εννοούσε τη γυναίκα του. Την Όλλα.

Δεν είχα συναντήσει ποτέ τη γυναίκα του Μπαντ, αλλά είχα ακούσει κάποτε τη φωνή της στο τηλέφωνο. Ήταν Σάββατο απόγευμα και δεν είχα κάτι ιδιαίτερο να κάνω. Τηλεφώνησα λοιπόν στον Μπαντ να δω αν ήθελε να κάνουμε τίποτα. Το σήκωσε αυτή η γυναίκα και είπε: «Εμπρός». Τα 'χασα και δεν μπορούσα να

θυμηθώ πώς τη λένε. Τη γυναίκα του Μπαντ. Ο Μπαντ μού είχε αναφέρει το όνομά της ουκ ολίγες φορές. Μα απ' το ένα αυτί μπήκε κι απ' το άλλο βγήκε. «Εμπρός!» είπε ξανά η γυναίκα. Άκουγα την τηλεόραση να παίζει. Έπειτα η γυναίκα είπε: «Ποιος είναι;» Άκουσα ένα μωρό να κλαίει. «Μπαντ!» φώναξε η γυναίκα. «Τι;» άκουσα τον Μπαντ να λέει. Εξακολουθούσα να μη θυμάμαι τ' όνομά της. Κι έτσι έκλεισα το τηλέφωνο. Και βέβαια, την επόμενη φορά που είδα τον Μπαντ στη δουλειά, δεν του είπα πως είχα τηλεφωνήσει. Έφερα όμως την κουβέντα ώστε να αναφέρει το όνομά της. «Όλλα» είπε. Όλλα, είπα κι εγώ από μέσα μου. Όλλα.

«Τίποτα σπουδαίο» είπε ο Μπαντ. Βρισκόμασταν στην τραπεζαρία και πίναμε καφέ. «Οι τέσσερίς μας. Εσύ με την κυρά σου, κι εγώ με την Όλλα. Τίποτα ιδιαίτερο. Ελάτε κατά τις επτά. Ταΐζει το μωρό στις έξι. Θα το βάλει μετά στο κρεβάτι κι εμείς καθόμαστε να φάμε. Δεν θα δυσκολευτείς να βρεις το σπίτι μας. Αλλά σου έχω κι ένα χάρτη». Μου έδωσε ένα φύλλο χαρτί με κάθε λογιά γραμμές που έδειχναν τους κύριους και βοηθητικούς δρόμους, τα σοκάκια και τα λοιπά, με τόξα που καθόριζαν τους τέσσερις πόλους της πυξίδας. Ένα μεγάλο Χ σημείωνε τη θέση του σπιτιού. «Μετά χαράς» του είπα. Η Φραν όμως δεν έδειξε και τόσο ενθουσιασμένη.

Το ίδιο βράδυ, βλέποντας τηλεόραση, τη ρώτησα αν θα 'πρεπε να πάρουμε τίποτα στον Μπαντ.

«Σαν τι;» είπε η Φραν. «Σου είπε να του πας κάτι; Εγώ πού να ξέρω; Ιδέα δεν έχω». Σήκωσε τους ώμους και με λοξοκοίταξε. Με είχε ξανακούσει να αναφέρομαι στον Μπαντ. Αλλά δεν τον ήξερε κι ούτε που την ενδιέφερε να τον γνωρίσει. «Θα μπορούσαμε να πάρουμε ένα μπουκάλι κρασί» είπε. «Εμένα δε με νοιάζει. Γιατί δεν παίρνεις ένα κρασί;» Κούνησε το κεφάλι της. Τα μακριά της μαλλιά ξεχύνονταν μπρος και πίσω στους ώμους της. Τι τους θέλουμε τους άλλους; έμοιαζε να λέει. Έχουμε ο ένας τον άλλον.

«Έλα δω» της είπα. Ήρθε λίγο σιμότερα ώστε να μπορώ να την αγκαλιάσω. Η Φραν είναι σαν τα κρύα τα νερά. Έχει κάτι κατάξανθα μακριά μαλλιά που φτάνουν ως κάτω στην πλάτη της. Έπιασα μια τούφα και τη μύρισα. Έχωσα το χέρι μου στα μαλλιά της. Με άφησε να την αγκαλιάσω. Έβαλα το πρόσωπό μου μέσα στα μαλλιά της και την έσφιξα ακόμα πιο πολύ στην αγκαλιά μου.

Καμιά φορά που τα μαλλιά της πέφτουν στο πρόσωπό της, τα σηκώνει ψηλά και τα τινάζει πίσω απ' τον ώμο της. Γίνεται έξω φρενών. «Αυτά τα μαλλιά» λέει. «Σκέτος μπελάς». Η Φραν εργάζεται σε γαλακτοπωλείο κι είναι αναγκασμένη να μαζεύει κότσο τα μαλλιά της, όταν πάει στη δουλειά. Πρέπει να τα λούζει καθημερινά και τα βουρτσίζει ενώ καθόμαστε και βλέπουμε τηλεόραση. Καμιά φορά απειλεί να τα κόψει. Δε νομίζω όμως να το κάνει. Ξέρει ότι μου αρέσουν πάρα πολύ. Ξέρει ότι με τρελαίνουν. Της λέω ότι την ερωτεύτηκα εξαιτίας αυτών των μαλλιών. Της λέω ότι μπορεί και να πάψω να την αγαπάω, αν τα κόψει. Καμιά φορά τη φωνάζω «Σουηδέξα». Θα μπορούσες να την πάρεις για Σουηδέξα. Εκείνα τα βράδια που περνούσαμε μαζί αυτή θα βούρτσιζε τα μαλλιά της και θα ευχόμασταν φωναχτά για πράγματα που δεν είχαμε. Ευχόμασταν να είχαμε ένα καινούργιο αυτοκίνητο, αυτό είναι ένα απ' αυτά που ευχόμασταν. Κι ευχόμασταν να περνούσαμε δυο βδομάδες στον Καναδά. Ένα πράγμα όμως που δεν ευχόμασταν ήταν να κάνουμε παιδιά. Ο λόγος που δεν είχαμε παιδιά ήταν γιατί δεν θέλαμε παιδιά. Ίσως κάποτε, λέγαμε μεταξύ μας. Τότε όμως, απλώς περιμέναμε. Σκεφτόμασταν πως καλύτερα να περιμέναμε λίγο ακόμα. Κάποια βράδια πηγαίναμε σινεμά. Άλλα βράδια μέναμε μέσα και βλέπαμε τηλεόραση. Καμιά φορά η Φραν μού έψηνε κανένα μεζεδάκι και καταβροχθίζαμε ό,τι υπήρχε στην καθισιά μας.

«Μήπως και δεν πίνουν κρασί» είπα.

«Εσύ πάντως πάρε ένα κρασί» είπε η Φραν. «Αν δεν πίνουν αυτοί, θα το πιούμε εμείς».

«Άσπρο ή κόκκινο;» είπα.

«Να τους πάμε κανένα γλυκό» είπε χωρίς να μου δώσει σημασία. «Και τίποτα να μην τους πάμε, δε με νοιάζει. Δική σου υπόθεση. Ας μην το κάνουμε και θέμα, γιατί μετά δεν θα θέλω να πάμε. Μπορώ να φτιάξω μια τάρτα φραμπουάζ, ή τίποτα κεκάκια».

«Θα έχουν επιδόρπιο» είπα. «Δεν καλείς κόσμο σε δείπνο χωρίς να έχεις φροντίσει για επιδόρπιο».

«Μπορεί να έχουν ρυζόγαλο ή κανένα ζελέ! Κάτι που δεν μας αρέσει» είπε εκείνη. «Δεν την ξέρω καθόλου αυτή τη γυναίκα. Πώς να ξέρω τι θα έχει ετοιμάσει; Κι αν μας σερβίρει κανένα ζελέ;» Η Φραν κούνησε το κεφάλι της. Σήκωσα τους ώμους. Αλλά είχε δίκιο. «Εκείνα εκεί τα πούρα που σου είχε δώσει» είπε η Φραν. «Πάρ' τα μαζί σου. Μετά το δείπνο μπορείτε να βγείτε έξω στη βεράντα και να καπνίσετε πούρα και να πιείτε πορτό, ή κάτι σαν αυτά που πίνουν τέλος πάντων οι ηθοποιοί στις ταινίες».

«Καλώς, πάμε νέτοι σκέτοι» είπα.

Η Φραν είπε: «Θα τους πάμε μια φρατζόλα από το ψωμί που έψησα».

Ο Μπαντ κι η Όλλα έμεναν καμιά τριανταριά χιλιόμετρα έξω απ' την πόλη. Ζούσαμε σ' αυτή την πόλη τρία χρόνια, αλλά είναι ζήτημα αν είχαμε ξεμυτίσει ποτέ η Φραν κι εγώ στην εξοχή. Ήταν ωραία να οδηγείς σ' εκείνους τους μικρούς φιδίσιους δρόμους. Ήταν απόβραδο, γλυκό και όμορφο, και βλέπαμε τα λιβάδια, τους ξύλινους φράχτες, τροφαντές αγελάδες να κινούνται νωχελικά δίπλα σε παλιούς αχυρώνες. Βλέπαμε κοκκινόφτερα κοτσούφια πάνω στους φράχτες και περιστέρια να κόβουν κύκλους πάνω από τις θημωνιές. Υπήρχαν και κάτι κήποι, με τ' αγριολούλουδα ν' ανθίζουν, και μικρά σπιτάκια στο βάθος του δρόμου. Είπα: «Μακάρι να είχαμε κι εμείς ένα σπίτι εδώ πέρα». Ήταν μια ξεκάρφωτη σκέψη, άλλη μια ευχή που δεν είχε καμιά σημασία. Η Φραν δεν απάντησε. Ήταν

απασχολημένη με τον χάρτη του Μπαντ. Φτάσαμε στη διασταύρωση που μας είχε σημειώσει. Στρίψαμε δεξιά όπως έλεγε ο χάρτης και προχωρήσαμε ακριβώς άλλα πεντέμισι χιλιόμετρα. Στην αριστερή πλευρά του δρόμου, είδα ένα καλαμποχώραφο, ένα γραμματοκιβώτιο κι έναν μακρύ χαλικόστρωτο δρόμο. Στο τέλος του δρόμου, πίσω σε κάτι δέντρα, βρισκόταν ένα σπίτι με μπροστινή βεράντα. Υπήρχε μια καμινάδα στη στέγη του σπιτιού. Αλλά ήταν καλοκαίρι, κι επομένως δεν έβγαине καπνός απ' την καμινάδα. Μου φάνηκε όμως πως ήταν μια όμορφη εικόνα και το είπα στη Φραν.

«Εδώ είναι τέρμα Θεού» είπε η Φραν.

Έστριψα στο δρομάκι. Το καλαμπόκι υψωνόταν κι από τις δυο πλευρές του δρόμου. Το ύψος του ξεπερνούσε αυτό του αυτοκινήτου. Το χαλίκι έτριξε κάτω απ' τα λάστιχα. Καθώς πλησιάζαμε στο σπίτι, διακρίναμε έναν κήπο με κάτι πράσινα πράγματα σαν μπάλες του μπέιζμπολ να κρέμονται απ' τα κλήματα.

«Τι είναι αυτά;» είπα.

«Πού θες να ξέρω;» είπε η Φραν. «Μάλλον κολοκύθες. Ιδέα δεν έχω».

«Έλα τώρα, Φραν» της είπα. «Ηρέμησε».

Δεν απάντησε. Ρούφηξε το κάτω χέιλος της κι ύστερα το άφησε. Καθώς κοντεύαμε πια στο σπίτι, έκλεισε το ραδιόφωνο.

Μια μωρουδίστικη κούνια υπήρχε εκεί έξω στην αυλή και κάτι παιχνίδια ήταν σκορπισμένα στη βεράντα. Παρκάρισα εκεί μπροστά κι έσβησα τη μηχανή. Και τότε άκουσα αυτό το απαίσιο στρίγκλισμα. Υπήρχε μωρό στο σπίτι, σίγουρα, αλλά αυτή η στριγκλιά παραήταν δυνατή για μωρό.

«Τι ήταν αυτό;» ρώτησε η Φραν.

Και τότε κάτι πελώριο σαν γύπας φτερούγισε δυνατά από ένα δέντρο και προσγειώθηκε ακριβώς μπροστά στο αμάξι. Τίναξε τα πούπουλά του. Έστρεψε τον μακρύ λαιμό του προς το αμάξι, σήκωσε το κεφάλι του και μας παρατηρούσε.

«Βρε πανάθεμα» είπα. Καθόμουν με τα χέρια στο τιμόνι και κοιτούσα αυτό το πράγμα.

«Απίστευτο» είπε η Φραν. «Δεν έχω ξαναδεί τέτοιο πράγμα ζωντανό».

Ξέραμε και οι δύο πως ήταν παγόνι, αλλά δεν ξεστομίσαμε αυτή τη λέξη. Απλώς το παρατηρούσαμε. Το πουλί ανασήκωσε το κεφάλι του κι έβγαλε ξανά αυτή τη στριγκιά κραυγή. Είχε ανοίξει διάπλατα τα φτερά του κι έδειχνε δυο φορές το μέγεθος που είχε όταν προσγειώθηκε μπροστά μας.

«Πανάθεμα» είπα ξανά. Μένουμε ακίνητοι στις θέσεις μας.

Το πουλί έκανε ένα βήμα μπροστά. Έπειτα γύρισε το κεφάλι του στο πλάι και πήρε θέση. Είχε το λαμπερό άγριο βλέμμα του καρφωμένο πάνω μας. Είχε ορθώσει την ουρά του κι ήταν σαν να ανοιγόκλεινε μια πελώρια βεντάλια. Όλα τα χρώματα του ουράνιου τόξου έλαμπαν σ' αυτή την ουρά.

«Θεέ μου» είπε σιγανά η Φραν. Έβαλε το χέρι της στο γόνατό μου.

«Πανάθεμα» είπα εγώ. Δεν ήξερα τι άλλο να πω.

Το πουλί έβγαλε ξανά αυτόν τον αλλόκοτο θρήνο. «Μεί-όου, μεί-όου!» έσκουζε. Αν άκουγα αυτόν τον ήχο αργά τη νύχτα και πρώτη φορά στη ζωή μου, θα έλεγα πως ήταν οιμωγή ετοιμοθανάτου, ή κάτι άγριο και επικίνδυνο.

Ο Ρέιμοντ Κάρβερ (1938-1988) είναι ένας από τους μεγαλύτερους διηγηματογράφους του 20ού αιώνα, που στα χρόνια της συγγραφικής του ωριμότητας χαρακτηρίστηκε από πολλούς «πατέρας» των νεαρών Αμερικανών Νεορεαλιστών.

Η ανά χείρας συλλογή κυκλοφόρησε το 1983. Οι ιστορίες του, γεμάτες κοφτερές λεπτομέρειες, εικόνες και διαλόγους, αποκαλύπτουν με μαεστρία τον πόνο, τη δυστυχία και, καμιά φορά, τον τρόπο που κρύβεται πίσω από το συνηθισμένο και το μπανάι. Ο Κάρβερ συλλαμβάνει τα ηλεκτρικά ρεύματα και την απόγνωση που κυνηγούν τη ζωή των ανθρώπων και τη σφραγίζουν ανεξίτηλα.

Η έκδοση πλαισιώνεται από αναλυτικές πληροφορίες για τη ζωή και το έργο του και εκτενές επίμετρο του μεταφραστή.

Ο Κάρβερ είναι ο φυσικός διάδοχος του πραγματικού μέντορά του, του Άντον Τσέχοφ.

Financial Times

ISBN: 978-618-03-1596-7

9 786180 315967

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ.: 81596